

ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนทุ่งนาใต้
ตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช
Potential of Agro-Tourism in the Community: A Case Study of
Thung Na Tai Community, Tha Pracha Subdistrict, Cha-Uat District,
Nakhon Si Thammarat Province

ธนิษฐา เจริญ¹, ศุภรัตน์ พินสุวรรณ² และ จำรูญ ศรีชัยชนะ³

Thanittha charoen¹, Suparat Pinsuwan² and Jumroon Srichaichana³

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาบริบทพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) วิเคราะห์ศักยภาพและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนทุ่งนาใต้ 3) คิดค้นและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Method) ด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ที่ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูลจำนวน 20 คน ได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่าชุมชนทุ่งนาใต้เป็นชุมชนเกษตรที่รักษาวินัยชีวิตดั้งเดิม มีศักยภาพในการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่โดดเด่น โดยมีศักยภาพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 0.65) สำหรับการคิดค้นและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว ชุมชนนำเสนอกิจกรรมและสถานที่ที่สอดคล้องกับขีดความสามารถในการจัดการโดยชุมชน ซึ่งเส้นทางที่พัฒนาขึ้นสะท้อนจุดเด่นของพื้นที่และวิถีเกษตรของชุมชน ที่นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้วิถีเกษตรและสัมผัสธรรมชาติได้ใกล้ชิด แต่อย่างไรก็ตาม ชุมชนทุ่งนาใต้ยังต้องพัฒนาด้านปัจจัยการเข้าถึงและเพิ่มช่องทางการเผยแพร่ข้อมูล เช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ หรือส่งเสริมการจัดงานหรือกิจกรรมประชาสัมพันธ์ในชุมชน เพื่อเพิ่มการรับรู้แก่นักท่องเที่ยวและกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชน รวมถึงเพิ่มศักยภาพด้านสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยวและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้ชุมชนได้อย่างยั่งยืน

คำสำคัญ : การท่องเที่ยวเชิงเกษตร, ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยว, ชุมชนทุ่งนาใต้

¹ นิสิต สาขาวิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, E-mail: 641011103@tsu.ac.th (corresponding author)

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สาขาวิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, E-mail: suchoo74@hotmail.com

³ อาจารย์ดร. สาขาวิชาภูมิศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ, E-mail: jamroon@tsu.ac.th

Abstract

This research seeks to 1) examine the context of the area for Agro-Tourism in Thung Na Tai community located in Tha Pracha Subdistrict, Cha-ua District, Nakhon Si Thammarat Province, 2) Analyze the potential and requirements for the development of Agro-Tourism within the Thung Na Tai community, and 3) invent and develop Agro-Tourism routes in the community by using mixed methods research with quantitative research using questionnaires and qualitative research using in-depth interviews. The informant group comprised 20 individuals, including members of community enterprise groups, local residents, and tourists.

The findings revealed that the Thung Na Tai community is an agricultural area that maintains its traditional lifestyle. It has the potential to be developed into an outstanding Agro-Tourism destination with high overall potential ($\bar{x} = 3.42$ S.D. = 0.65). For the development of tourism routes, the community presents activities and locations that are consistent with the community's management capabilities. The developed routes reflect the strengths of the area and the community's agricultural way of life, where tourists can learn about agricultural lifestyles and closely experience nature. However, Thung Na Tai community still needs to develop accessibility factors and increase information dissemination channels, such as social media, websites, or promote events or public relations activities in the community to increase awareness among tourists and stimulate community participation, as well as increase the potential of tourist attractions' facilities and develop Agro-Tourism routes in Thung Na Tai community to increase efficiency in attracting tourists and generate sustainable income for the community.

Keywords: Agro-Tourism, Tourist attraction potential, Thung Na Tai community

1. บทนำ

จากสถานการณ์การท่องเที่ยวในปีพ.ศ.2559 - พ.ศ.2564 พบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวภายในประเทศมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากประมาณ 800,000 ล้านบาทในปี พ.ศ.2559 เป็น 1 ล้านล้านบาท ในปี พ.ศ. 2565 และเมื่อนำมาเปรียบเทียบกับ รายได้ในปี พ.ศ. 2564 พบว่ามีการขยายตัวประมาณ 240,000 ล้านบาท หรือคิดเป็นการเปลี่ยนแปลงที่เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 3.39 และรายได้ส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในจังหวัดท่องเที่ยว เช่น กรุงเทพมหานคร ประมาณ 340,000 ล้านบาท เชียงใหม่ 280,000 ล้านบาท เป็นต้น (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. 2566)

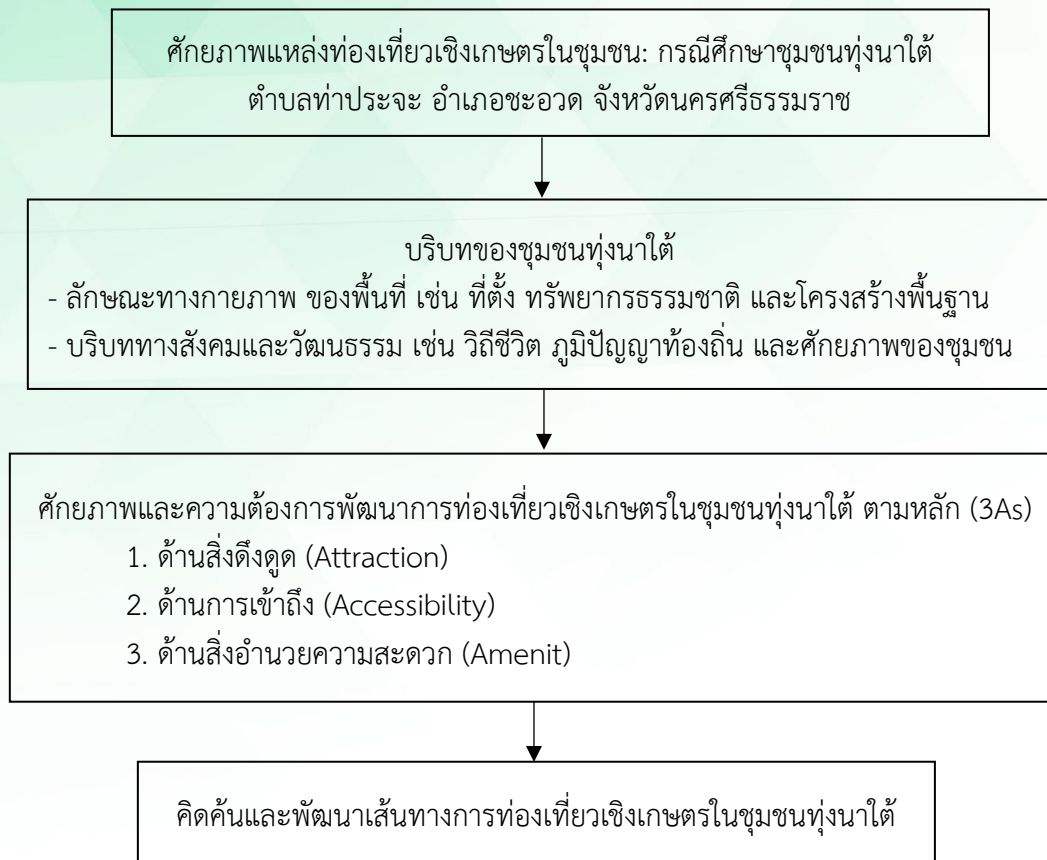
ปัจจุบันพฤติกรรมการท่องเที่ยวเปลี่ยนไป การท่องเที่ยวแบบฮิป (HIPS) เป็นเทรนด์การท่องเที่ยวที่กำลังมาแรง ซึ่งการท่องเที่ยวรูปแบบนี้เป็นการท่องเที่ยวแบบคนรุ่นใหม่ เน้นไปตามสถานที่ต่าง ๆ ที่เป็นจุดสำคัญ ๆ และเป็นกลุ่มของนักท่องเที่ยวที่มีความมั่นใจตนเอง ชอบผจญภัย ทดลองสิ่งแปลกใหม่ที่ไม่รู้จัก ชอบการค้นพบแหล่งท่องเที่ยวที่ใหม่ กลุ่มอาร์ทิสต์ ที่นิยมเสาะหาเมืองท่องเที่ยวและหมู่บ้านชนบทที่มีศิลปวัฒนธรรมและวิถีการดำเนินชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ประทับใจ กลุ่มนี้จะหลีกเลี่ยงเมืองใหญ่และมุ่งหน้าค้นหาความหมายของชีวิต และความสวยงามของธรรมชาติอันบริสุทธิ์ นอกจากนี้ บริสุทธิ แสนคำ (2564) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงหลังสถานการณ์โควิดว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวให้ความสนใจกับ การเดินทางท่องเที่ยวระยะใกล้ในประเทศ โดยใช้รถยนต์ส่วนตัว และเดินทางท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยว Unseen ที่คนไม่พลุกพล่าน

ชุมชนทุ่งนาได้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิถีชีวิตชุมชนแห่งหนึ่งที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นของพื้นที่ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา แต่ปัจจุบันยังพบปัญหาเกี่ยวกับการขับเคลื่อนการท่องเที่ยวของพื้นที่ เช่น เส้นทางในการเดินทางค่อนข้างซับซ้อน ไม่มีป้ายบอกทางหรือที่พักที่ดั่งที่ชัดเจน อีกทั้งการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนยังมีน้อย ยังขาดความรู้ในด้านการจัดการวางแผนกิจกรรม หรือโปรแกรมการท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบ กิจกรรมการท่องเที่ยวไม่มีความหลากหลาย ยังขาดแนวทางการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวหลายด้านและปัญหาด้านการจัดการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามการแสวงหาแนวทางการพัฒนาศักยภาพชุมชนโดยกระบวนการมีส่วนร่วมจะมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนตามวิถีเกษตร การเตรียมความพร้อมภายในชุมชน การจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่อการท่องเที่ยวของชุมชนที่เอื้อต่อการบริการด้านการท่องเที่ยวแก่ผู้มาเยือนการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว เป็นต้น ดังนั้น การศึกษาบริบทชุมชน วิเคราะห์ศักยภาพ ความต้องการพัฒนา ตลอดจนคิดค้นและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาได้ ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ชุมชนทุ่งนาได้ สามารถนำไปพัฒนาเพื่อขับเคลื่อนการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนบนพื้นฐานทรัพยากรของชุมชนโดยชุมชนมีส่วนร่วมและตอบสนองตามพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนทุ่งนาได้ ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนทุ่งนาได้ ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อคิดค้นและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาได้ ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

3. กรอบแนวคิด



ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

4. วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Multi-method Research) ข้อมูลที่นำมาประเมินเป็นทั้งข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยข้อมูลเชิงคุณภาพเป็นข้อมูลที่ได้จากการพิจารณาหลักฐานประกอบข้อมูลทุติยภูมิ ซึ่งค้นคว้าจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการศักยภาพการท่องเที่ยว ความพร้อมต่าง ๆ ในการให้บริการ และการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนในการจัดการท่องเที่ยว นำมารายงานผลในลักษณะการบรรยาย ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ เป็นข้อมูลที่ได้จากการสรุปแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วรายงานผลในลักษณะการบรรยาย ผู้วิจัยมีการดำเนินการวิจัย โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

4.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ แบบสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) ผู้วิจัยได้เลือกใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ

4.1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเชิงปริมาณ แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

4.2 วิธีการรวบรวมข้อมูล

4.2.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล 2 แหล่งดังต่อไปนี้

1) ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก จำนวน 20 คน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) ซึ่งใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลหลักแบบเจาะจง เป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 5 คน ประชาชนในพื้นที่ จำนวน 5 คน และนักท่องเที่ยว จำนวน 10 คน

2) ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ แหล่งข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัย ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เอกสารต่าง ๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเพิ่มเป็นข้อมูลและเป็นแนวทางในการดำเนินงานวิจัย

4.2.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณ

การเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามนักท่องเที่ยวโดยเลือกกลุ่มตัวอย่างตามสะดวกหรือสมัครใจ จำนวน 10 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้นำจัดกลุ่ม (Grouped Data) ให้เป็นระเบียบ โดยนำเสนอในรูปของตารางแจกแจงความถี่

ข้อจำกัดในการวิจัยเนื่องจากตั้งแต่สถานการณ์โควิดส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้ามายังแหล่งท่องเที่ยวน้อย จึงเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยวได้น้อย

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอข้อมูล

1) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อศักยภาพและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, หน้า 15 อ้างใน ธาณินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) ใช้สูตร ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$)

$$\bar{x} = \frac{\sum x}{n}$$

$\bar{x}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ คือ ผลรวมของข้อมูลทั้งหมด

n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

$$S.D. = \frac{\sqrt{\sum (xi - \bar{x})^2}}{(n - 1)}$$

x คือ ข้อมูลตัวที่ (1,2,...,n)

$\bar{x}$ คือ ค่าเฉลี่ย

n คือ จำนวนข้อมูลทั้งหมด

2) วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีเกณฑ์ในการกำหนดค่าน้ำหนักของการประเมินเป็น 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert) ได้ดังนี้ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) และนำมาวิเคราะห์ระดับของศักยภาพโดยแบ่งเป็น 5 ระดับดังนี้

1.0 – 1.80	หมายถึง	ศักยภาพน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	หมายถึง	ศักยภาพน้อย
2.61 – 3.40	หมายถึง	ศักยภาพปานกลาง
3.41 – 4.20	หมายถึง	ศักยภาพมาก
4.21 – 5.00	หมายถึง	ศักยภาพมากที่สุด

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 บริบทพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่าพื้นที่ชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจักษ์มีลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีทางน้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ห้วยกลาง ห้วยปลิงและคลองชะอวด เป็นต้น มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่โดดเด่นและเป็นจุดแข็งที่น่าสนใจ ซึ่งช่วยส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่และสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่าสำหรับนักท่องเที่ยว ได้แก่

ท่องเที่ยวบ้านยวน เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสวิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนผ่านการทำเกษตรกรรม การปลูกพืชสวน และการเลี้ยงสัตว์ เป็นพื้นที่ที่ส่งเสริมการเรียนรู้การพึ่งพาตนเอง

ช่วยอนุรักษ์วิถีชีวิตดั้งเดิม และพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรแบบยั่งยืน กิจกรรมได้แก่ เยี่ยมชมสวนเกษตร ผสมผสาน เช่น การปลูกผลไม้ท้องถิ่น ทดลองทำกิจกรรมพื้นบ้าน เช่น การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และ ลิ้มลองอาหารพื้นเมืองที่ใช้วัตถุดิบสดใหม่จากชุมชน

แหล่งเรียนรู้วิถีชุมชนบับแก้วทุ่งนาใต้ เป็นพื้นที่ที่แสดงถึงความกลมกลืนระหว่างวัฒนธรรม การเกษตรและเน้นการอนุรักษ์วิถีชีวิตชุมชนควบคู่กับการเกษตร โดยเฉพาะการปลูกข้าวและการดูแลพื้นที่ นาข้าว ช่วยสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน กิจกรรมได้แก่ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสวนพ่อ ร.9 เรียนรู้วิถีชาวนา ภูมิปัญญาดั้งเดิมทุ่งนาใต้

จากความหลากหลายของกิจกรรมทั้งการทำอาหารพื้นบ้าน การเก็บเกี่ยวผลผลิต และการเรียนรู้วิถีชีวิตเกษตรกรรมผ่านการจัดทำฐานการเรียนรู้ต่าง ๆ ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสประสบการณ์ที่ใกล้ชิดกับ ธรรมชาติและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมถึงผลิตภัณฑ์ในชุมชนที่ได้จากผลผลิตทางการเกษตร นักท่องเที่ยว สามารถซื้อกลับเป็นของฝากช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจของชุมชน นอกจากนี้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา องค์ประกอบทางการท่องเที่ยวอย่างเข้มแข็งในการพัฒนาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว ซึ่งถือเป็นปัจจัย สำคัญในการสร้างความยั่งยืนและความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจท้องถิ่น สมาชิกในชุมชนมีบทบาทสำคัญในการ วางแผนและดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวร่วมกับกลุ่มวิสาหกิจ ที่สะท้อนถึง วัฒนธรรมท้องถิ่น เช่น การทำอาหารพื้นบ้าน เช่น แกงส้มปลาสด กุ้งก้ามกราม กุ้งส้ม ขนมะขาม ขนมะขาม ซึ่ง เป็นขนมไทยที่นิยมในงานประเพณีต่าง ๆ รวมถึงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น อาทิ การแสดงหนังตะลุง ประเพณีสารท เดือนสิบ นอกจากนี้ สมาชิกในชุมชนมีบทบาทสำคัญในการช่วยกันอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมที่เป็น เอกลักษณ์ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างประสบการณ์ที่มีคุณค่า การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน และสิ่งอำนวยความสะดวก ช่วยให้การเข้าถึงพื้นที่ท่องเที่ยวทำได้สะดวกยิ่งขึ้น ในส่วนข้อด้อยหรือจุดอ่อน ในการพัฒนาองค์ประกอบทางการท่องเที่ยว พบว่าสภาพถนนที่ไม่ดีหรือไม่สะดวกต่อการเดินทาง ขาดแคลน ไฟฟ้า ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เป็นไปได้ยาก ขาดข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและบริการ ขาดการ ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว ขาดป้ายบอกทางที่ชัดเจน ทำให้นักท่องเที่ยวไม่สามารถวางแผนการ เดินทางได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.2 ศักยภาพและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจะ อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช

จากการสำรวจและประเมินศักยภาพและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจะ อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยว 10 คน พบว่านักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นเกี่ยวกับศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีชุมชน ทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจะ อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.42$, S.D. = 0.65) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว มีศักยภาพและความต้องการพัฒนาสูง

ที่สุด ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.67) รองลงมา ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.67) และน้อยที่สุด คือ ด้านการเข้าถึง ($\bar{x} = 2.82$, S.D. = 0.62) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวในภาพรวมเกี่ยวกับศักยภาพ และความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีชุมชนทุ่งนาใต้

ด้าน	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
1.ด้านสิ่งดึงดูดใจ	3.75	0.67	มาก
2.ด้านการเข้าถึง	2.82	0.62	ปานกลาง
3.ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก	3.70	0.67	มาก
รวม	3.42	0.65	มาก

เมื่อวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามหลัก (3As) พบว่า ความเห็นในภาพรวมด้านสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.75$, S.D. = 0.75) และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลปรากฏว่า ศักยภาพและความต้องการพัฒนาสูงที่สุด กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวมีความดึงดูดใจ ($\bar{x} = 4.1$, S.D. = 0.58) รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับทุกฤดูกาล ($\bar{x} = 4$, S.D. = 0.67) และกิจกรรมนันทนาการน่าสนใจ ($\bar{x} = 3.6$, S.D. = 0.53) น้อยที่สุดคือ มีความหลากหลายของพืชพรรณ ($\bar{x} = 3.3$, S.D. = 0.90)

ด้านการเข้าถึง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.82$, S.D. = 0.62) และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลปรากฏว่า ศักยภาพและความต้องการพัฒนาสูงที่สุด มีความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.5$, S.D. = 0.76) รองลงมา มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว $\bar{x} = 2.9$, S.D. = 0.82) มีความสะดวกในการเดินทาง และคุณภาพของถนน ($\bar{x} = 2.6$, S.D. = 0.49) น้อยที่สุดคือ มีป้ายบอกเส้นทางความชัดเจน ($\bar{x} = 2.5$, S.D. = 0.53)

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = 0.67) และเมื่อพิจารณาเป็นรายประเด็น ผลปรากฏว่า ศักยภาพและความต้องการพัฒนาสูงที่สุด มีสาธารณูปโภคพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ ($\bar{x} = 4.1$, S.D. = 0.76) รองลงมาคือมีร้านอาหารเพียงพอ ($\bar{x} = 4$, S.D. = 0.95) มีร้านค้าสะดวกซื้อเพียงพอ ($\bar{x} = 3.7$, S.D. = 0.53) มีห้องน้ำเพียงพอ ($\bar{x} = 3.6$, S.D. = 0.49) และ มีการจัดเตรียมถังขยะเพียงพอ ($\bar{x} = 3.5$, S.D. = 0.79) น้อยที่สุดคือ มีศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว ($\bar{x} = 3.3$, S.D. = 0.49) ผลปรากฏดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจะ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา

ประเด็น	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ
ด้านสิ่งดึงดูดใจ			
1. มีความหลากหลายของพืชพรรณ	3.3	0.90	ปานกลาง
2. กิจกรรมในแหล่งท่องเที่ยวมีความดึงดูดใจ	4.1	0.58	มาก
3. กิจกรรมนันทนาการน่าสนใจ	3.6	0.53	มาก
4. แหล่งท่องเที่ยวมีความเหมาะสมกับทุกฤดูกาล	4	0.67	มาก
รวม	3.75	0.67	มาก
ด้านการเข้าถึง			
1. มีการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยว	2.9	0.82	ปานกลาง
2. มีความสะดวกในการเดินทาง	2.6	0.49	ปานกลาง
3. มีความปลอดภัยในการเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	3.5	0.76	มาก
4. คุณภาพของถนน	2.6	0.49	ปานกลาง
5. มีป้ายบอกเส้นทางความชัดเจน	2.5	0.53	น้อย
รวม	2.82	0.62	ปานกลาง
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก			
1. มีสาธารณูปโภคพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวเพียงพอ	4.1	0.76	มาก
2. มีร้านค้าสะดวกซื้อเพียงพอ	3.7	0.53	มาก
3. มีร้านอาหารเพียงพอ	4	0.95	มาก
4. มีห้องน้ำเพียงพอ	3.6	0.49	มาก
5. มีการจัดเตรียมถังขยะเพียงพอ	3.5	0.79	มาก
6. มีศูนย์บริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว	3.3	0.49	ปานกลาง
รวม	3.70	0.67	มาก

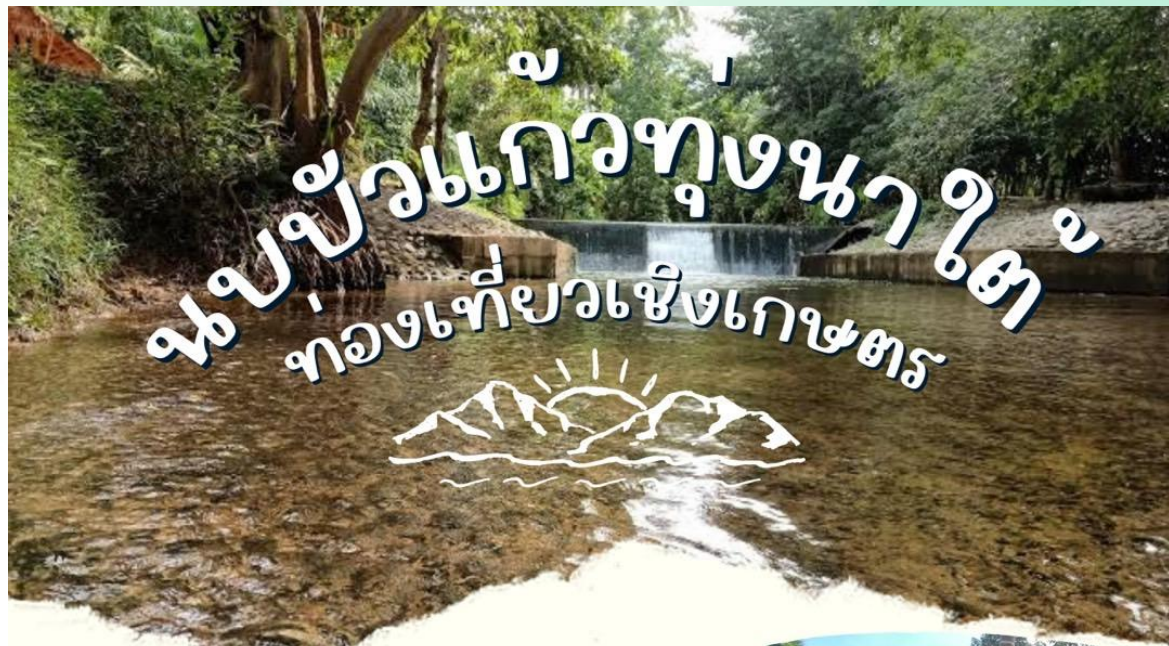
5.3 เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจะ อำเภอลำดวน จังหวัด นครศรีธรรมราช

จากการร่วมกันคิดค้นและพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจะ ชุมชนนำเสนอกิจกรรมและสถานที่ที่เป็นโปรแกรมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับขีดความสามารถในการจัดการ โดยชุมชน ซึ่งเส้นทางที่กำหนดและพัฒนาขึ้นสะท้อนจุดเด่นของพื้นที่และวิถีเกษตรของชุมชนที่นักท่องเที่ยวสามารถเรียนรู้วิถีเกษตรและสัมผัสธรรมชาติได้ใกล้ชิด ผู้วิจัยจึงได้จัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน ทุ่งนาใต้ ดังภาพที่ 2 และโปรแกรมท่องเที่ยวดังภาพที่ 3



ภาพที่ 2 แผนที่เส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรชุมชนทุ่งนาใต้

ที่มา : ผู้วิจัย (2567)



09:00 น. เจอกันที่จุดรวมพล

09:15 น. เข้าสู่ฐานที่ 1 ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสวนพ่อ ร.9

- ความเป็นมาของพื้นที่ วัตถุประสงค์ที่จัดตั้งวิสาหกิจ

10:00 น. เข้าสู่ฐานที่ 2 วิถีชาวนา ณ นาตาซ้อง

- เรียนรู้วิถีการทำนาแบบดั้งเดิมของชุมชนทุ่งนาใต้ พันธุ์ข้าวที่ใช้ปลูก และกิจกรรมด้านนา
- ในช่องปลายเดือนกุมภาพันธ์ จะมีกิจกรรม สืบสานย้อนวันวาน ลงแขกเก็บข้าว (วันที่จะแจ้งให้ทราบล่วงหน้าก่อนจัดกิจกรรม)

11:00 น. ทำความสะอาดร่างกาย พักผ่อนตามอัธยาศัย

11:40 - 13:00 น. พักรับประทานอาหารกลางวัน ณ ตลาดภูมิปัญญาดั้งเดิมทุ่งนาใต้



13:10 น. กลับไปสู่ฐานที่ 1 ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงสวนพ่อ ร.9

- เดินชมสวนเศรษฐกิจพอเพียง
- เรียนรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง
- ให้อาหารปลา
- ชมขั้นตอนการเผาถ่าน สำหรับใช้ในครัวเรือนและขาย



14:30 น. เข้าสู่ฐานที่ 3 ภูมิปัญญาดั้งเดิมทุ่งนาใต้

- เดินชมตลาดภูมิปัญญาทุ่งนาใต้ อาหารและขนมหวานเล่นที่ได้จากพืชและผลไม้ในพื้นที่ อาหารที่สื่อถึงความเป็นชาวทุ่งนาใต้ ผลิตภัณฑ์ของชุมชน และของทานเล่นอื่นๆ
- ชมการสาธิตทำขนมจีนเส้นสดแบบโบราณ น้ำแกงปลาช่อน ของกลุ่มแม่บ้านทุ่งนาใต้
- เล่นน้ำชมบรรยากาศทุ่งนาใต้ (สายน้ำจากธรรมชาติ)

16:00 น. เสร็จสิ้นกิจกรรม

(เดินทางกลับโดยสวัสดิภาพ)



ภาพที่ 3 โปรแกรมการท่องเที่ยวกลุ่มวิสาหกิจชุมชนท่องเที่ยวเชิงเกษตรวิถีชุมชนทุ่งนาใต้
ที่มา : ผู้วิจัย (2567)

6. อภิปรายผล

จากการศึกษาบริบทพื้นที่ วิเคราะห์ศักยภาพและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตลอดจนคิดค้นและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจ๊ะ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา สามารถอภิปรายผลในประเด็นสำคัญ ได้ดังนี้

บริบทของชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจ๊ะ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ชาวบ้านในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจ๊ะ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำสวนยางและปลูกข้าว ชุมชนมีทรัพยากรที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยว ชาวบ้านจึงรวมกลุ่มจัดกิจกรรมท่องเที่ยวที่ใช้ทรัพยากรท้องถิ่น สร้างรายได้ และให้นักท่องเที่ยวสัมผัสวิถีชีวิต วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรม พร้อมทั้งได้รับความรู้และประสบการณ์ใหม่ โดยรักษาสภาพแวดล้อมและสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิภาดา เกษตรมพิทักษ์ และคณะ (2565) ที่ศึกษาการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชื่อมโยงอย่างสร้างสรรค์โดยฐานทรัพยากรท้องถิ่น ชุมชนท่าสะบ้า อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดตรัง พบว่า ฐานทรัพยากรท้องถิ่นของชุมชนท่าสะบ้าที่สามารถออกแบบเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรอย่างสร้างสรรค์ได้ ประกอบด้วย ทรัพยากรทางการเกษตร ซึ่งเป็นฐานทรัพยากรหลักของชุมชนที่เปรียบเสมือนหัวใจหลักของคนในชุมชนและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนส่วนใหญ่ ด้วยลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เป็นพื้นที่สำหรับการเกษตรเป็นหลัก และฐานทรัพยากรทางวัฒนธรรมที่ยังเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นที่สำคัญในการนำเสนอขนบธรรมเนียม ประเพณี การแสดงพื้นบ้าน และกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชน

ความต้องการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจ๊ะ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า มีศักยภาพอยู่ในระดับมาก ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้มีศักยภาพดึงดูดนักท่องเที่ยว แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านการเข้าถึง เช่น ปัญหาถนนไม่ดีและการขาดสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ไฟฟ้าและป้ายบอกทางที่ชัดเจน รวมถึงการบริการข้อมูลและระบบนำเที่ยวที่ยังไม่เพียงพอซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมเกียรติ ชัยพิบูลย์ (2551) ศึกษาเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชนนครชุม อำเภอเมืองจังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งพบว่า ชุมชนนครชุมมีความเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของแหล่งท่องเที่ยวชุมชนนครชุม ได้แก่ สภาพภูมิทัศน์ ป้ายบอกทาง พื้นที่จอดรถ การจัดเก็บขยะ และตำแหน่งจุดตั้งถังขยะ มีความเหมาะสมปานกลาง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความพร้อมของสิ่งดึงดูดใจแต่ยังคงต้องพัฒนาปัจจัยด้านการเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว

การคิดค้นและพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจ๊ะ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เมื่อศึกษาบริบทชุมชนและความพร้อมและศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงเกษตร พบว่า มีความพร้อมและศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวด้านสิ่งดึงดูดใจ แต่ยังคงต้องพัฒนาปัจจัยด้านการเข้าถึงและสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มเติมเพื่อเพิ่มศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยว และพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวเชิงเกษตร

ในชุมชนทุ่งนาใต้ จะสามารถเพิ่มศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวและสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างยั่งยืนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังการศึกษาของ วรรัตน์ อัครวิบูลย์ชัย (2560) ได้กล่าวไว้ในบทความเรื่อง *การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาชุมชนบ้านโคก ตำบลศรีราชา* ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาเส้นทาง การท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนว่า เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในพื้นที่เกษตรกรรม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสประสบการณ์ที่หลากหลายและเข้าใจวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน โดยมีแนวทางที่สำคัญได้แก่ การวางแผนเส้นทางท่องเที่ยว การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก การสร้างกิจกรรมที่น่าสนใจ การจัดกิจกรรมให้ผู้เข้าชมมีส่วนร่วม และการสร้างความร่วมมือกับชุมชน นอกจากนี้ผล การศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชนบ้านบางเหริยงใต้ อำเภอกวนเจียง จังหวัดสงขลา พบว่า แหล่งท่องเที่ยวมีศักยภาพในการดึงดูดใจ ด้านการท่องเที่ยวเชิงเกษตร สามารถนำไปเป็นแนวทางในการ พัฒนารายการนำเที่ยวบนฐาน การรักษาวินัยธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน เชิงอนุรักษ์วิถี ความพอเพียง เพื่อเสริมสร้างรายได้ให้ชุมชนทั้งแบบไปกลับและค้างคืน เพื่อรองรับการเปิดการท่องเที่ยว อาเซียน และสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ทุกฤดูกาล (สุจิตราภรณ์ จุสปาโล. 2558) และรูปแบบการท่องเที่ยว เชิงเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตสายไหม พบว่าปัจจัยและข้อจำกัดในการพัฒนาการท่องเที่ยวคือ การบริหารจัดการ การปรับปรุงโครงสร้าง พื้นฐาน การปรับปรุงพื้นที่ให้สะดวก สะอาด การให้ความรู้ การมีผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรตลอดฤดูกาล ความแตกต่างของประเภทนักท่องเที่ยวหรือผู้สนใจ (วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ. 2561)

7. ข้อเสนอแนะและการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

7.1 ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้ประโยชน์

จากการศึกษาบริบทพื้นที่ วิเคราะห์ศักยภาพและความต้องการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ตลอดจนพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนทุ่งนาใต้ โดยชุมชนมีส่วนร่วม ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อ การนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ดังนี้

- 1) การสร้างเครือข่ายร่วมกับผู้นำชุมชน ควรจัดกลุ่มทำงานร่วมกับผู้นำชุมชนและคนใน พื้นที่เพื่อวางแผนพัฒนาชุมชน โดยการประชุมและเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
- 2) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามหลัก 3As ได้แก่
 - ด้านสิ่งดึงดูดใจ (Attractions) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนควร จัดสร้างพื้นที่พักผ่อนที่สามารถชมวิวทุ่งนาและให้บริการที่พักในลักษณะโฮมสเตย์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสกับบรรยากาศท้องถิ่น นอกจากนี้ ควรจัดตั้งตลาดชุมชน เสาร์ - อาทิตย์ที่เน้นผลิตผลเกษตรท้องถิ่น เช่น ผัก ผลไม้ และขนม เพื่อดึงดูด นักท่องเที่ยวและกระตุ้นการท่องเที่ยวโดยชุมชน

- ด้านการเข้าถึง (Accessibility) ควรปรับปรุงถนนติดตั้งป้ายบอกทาง และข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้เดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวกและปลอดภัย รวมถึงการปรับปรุงเส้นทางให้มีคุณภาพ เพื่อเพิ่มความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางของนักท่องเที่ยว
- ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก (Amenities) การสร้างศูนย์บริการนักท่องเที่ยวที่มีข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมและแหล่งท่องเที่ยวเป็นสิ่งสำคัญ ควรพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน เช่น ห้องน้ำและพื้นที่พักผ่อน พร้อมจัดเตรียมร้านอาหาร น้ำดื่ม และพื้นที่สำหรับกิจกรรมพิเศษ นอกจากนี้ควรมีบริการขนส่งภายในพื้นที่และรักษาความปลอดภัยเพื่อเพิ่มความสบายและความมั่นใจให้กับนักท่องเที่ยว

3) เผยแพร่ข้อมูลและเพิ่มการใช้ช่องทางเช่น โซเชียลมีเดีย เว็บไซต์ หรือจัดงานประชาสัมพันธ์ในชุมชน เพื่อเพิ่มการรับรู้และกระตุ้นการมีส่วนร่วม

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรนำศักยภาพ และปัญหาของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงเกษตรมาพัฒนาหรือยกระดับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดการท่องเที่ยวที่สามารถแข่งขันในตลาดการท่องเที่ยวและเกิดความยั่งยืนในชุมชน
- 2) ควรวิจัยเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาโปรแกรมการท่องเที่ยวโดยชุมชนมีส่วนร่วม ซึ่งผลจากการทดลองปฏิบัติสามารถนำมาพัฒนาต่อยอดให้ชุมชนสามารถขับเคลื่อนการท่องเที่ยวได้อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

8. กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนทุ่งนาใต้ ตำบลท่าประจะ อำเภอลำดวน จังหวัดนครศรีธรรมราช ลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์สุภรัตน์ พิณสุวรรณ ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ อาจารย์ดร.จำรูญ ศรีชัยชนะ กรรมการที่ปรึกษา ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาและชี้แนะแนวทาง ตลอดจนการตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องมาโดยตลอด

ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง นางปราณี ชูทิพย์ ตลอดจนผู้ให้ข้อมูลหลักทุกท่านในการให้ความอนุเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการศึกษาวิจัย ซึ่งนำมาสู่ความสำเร็จลุล่วงไปได้

9. บรรณานุกรม

- กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา. (2566). สถิติด้านการท่องเที่ยว ปี 2564. สืบค้นจาก <https://www.mots.go.th/news/category/628>
- บริสุทธิ์ แสนคำ. (2564). พฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยหลังสถานการณ์โควิด 19. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์และอุตสาหกรรมบริการ*, 4(1), 1-10.
- สมเกียรติ ชัยพิบูลย์. (2551). การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม กรณีศึกษาศักยภาพการท่องเที่ยวชุมชน นครชุม อำเภอมือเมือง จังหวัดกำแพงเพชร. วิจัยจากงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ 2550, มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- สุจิตราภรณ์ จุสปาโล. (2558). การศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยชุมชน บ้านบางเหริ่งใต้ อำเภอกวนเนียง จังหวัดสงขลา. *วารสารการท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชน*, 5(1), 25-45.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS. วี. อินเทอร์เน็ต.
- วิภาดา เถาธรรมพิทักษ์, สิปปวิชญ์ วงศ์สุวัฒน์ และทิพวรรณ จันทมนิโชติ. (2565). การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงเกษตรเชื่อมโยงอย่างสร้างสรรค์โดยฐานทรัพยากรท้องถิ่น ชุมชนท่าสะบ้า อำเภอมัญจาคีรี จังหวัดขอนแก่น. *วารสารเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 15(2), 21-36.
- วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ. (2561). รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงเกษตรโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนเขตสายไหม. *วารสารร่วมพฤษภูมิ มหวิทยาลัยเกริก*, 36(3), 11-44.
- วรรัตน์ อัครวิบูลย์ชัย. (2560). การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร: กรณีศึกษาชุมชนบ้านโคก ตำบลศรีราชา. *วารสารการพัฒนาและการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ*, 18(3), 45-59.